

WYMAGANIA Z HISTORII NA POSZCZEGÓLNE OCENY – KLASA 7B

Temat lekcji	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Europa po kongresie wiedeńskim	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1814–1815, 1815. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „stary ład”, legitymizm, równowaga sił. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić państwa, które miały decydujący głos podczas kongresu wiedeńskiego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postanowienia terytorialne i polityczne kongresu wiedeńskiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: naród, ruchy narodowe, – przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1830, – miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu (do 1830). <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyczyny powstania i cele Świętego Przymierza, – przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie miejsca głównych wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu (do 1830), – wskazać na mapie obszary, których dotyczyły decyzje terytorialne kongresu wiedeńskiego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Klemensa von Metternicha. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: konserwatyzm, – cele istnienia tajnych związków. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności rozwoju ruchów narodowych w Europie w I połowie XIX w., – scharakteryzować poglądy XIX-wiecznych konserwatystów, – przedstawić sytuację panującą w Europie po kongresie wiedeńskim, – opisać przebieg rewolucji lipcowej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić działalność państw europejskich zmierzającą do uniemożliwienia wybuchu rewolucji w Europie.
Wiosna Ludów w Europie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1848–1849. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: Wiosna Ludów. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu w czasie Wiosny Ludów. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Józefa Bema. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyczyny, które doprowadziły do wystąpień w różnych krajach europejskich w 1848 i 1849 r. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: II 1848. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić przebieg i skutki najważniejszych wystąpień w okresie Wiosny Ludów. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować wpływ Wiosny Ludów na sytuację polityczno-społeczną Europy, – omówić dalekosiężne skutki najważniejszych wystąpień z okresu Wiosny Ludów.
Rewolucja przemysłowa	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Jamesa Watta. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rewolucja 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyczyny rewolucji przemysłowej. <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: George’a Stephensona, Roberta Fultona, <p>– pojęcia: klasa społeczna</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – znaczenie maszyny parowej dla rozwoju różnych gałęzi przemysłu, 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec związek między sytuacją klasy robotniczej a groźbą rewolucji w Europie.

	<p>przemysłowa, kolonia, rewolucja agrarna, maszyna parowa.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, czym była maszyna parowa. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienić czynniki, które zdecydowały o przewadze gospodarczej Anglii w okresie rewolucji przemysłowej, – wymienić sposoby zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie. 	<p>(klasa wyższa, klasa średnia, klasa robotnicza).</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: płodozmian, związki zawodowe, <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać zmiany w strukturze społecznej, jakie dokonały się pod wpływem rewolucji przemysłowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany społeczne. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian ekonomicznych i środowiskowych, – opisać warunki życia klasy robotniczej, – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian społecznych. 	
Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1815, – postacie: Aleksandra I, Adama Czartoryskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: germanizacja. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie podział ziem polskich dokonany podczas kongresu wiedeńskiego. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: ziemie zabrane, autonomia. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać największe wady konstytucji Królestwa Polskiego, – wymienić decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Ksawerego Druckiego-Lubeckiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: ziemianie, inteligencja, – zasady ustrojowe Królestwa Polskiego (Kongresowego). <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić założenia konstytucji Królestwa Polskiego, – przedstawić dokonania Królestwa w zakresie gospodarki i edukacji, – przedstawić dokonania Królestwa w dziedzinie kultury. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować zmiany sytuacji politycznej Królestwa do 1825 r., – omówić działalność księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego, – omówić organizację ziem polskich pod panowaniem Prus i Austrii, – opisać funkcjonowanie Rzeczypospolitej Krakowskiej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać położenie Polaków na terenach zaboru pruskiego (i Prus) oraz austriackiego, – dostrzec różnicę w położeniu Polaków mieszkających pod zaborem oraz na terenie Rzeczypospolitej Krakowskiej, – sformułować przyczyny stosunku cara Aleksandra I do Polaków po klęsce Napoleona.
Powstanie listopadowe	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 29 XI 1830, – postacie: wielkiego księcia Konstantego, Piotra Wysockiego, cara Mikołaja I, – cele walki powstańców. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: sprzysiężenie podchorążych, noc 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1831. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: Statut organiczny, – przyczyny niezadowolenia Polaków z sytuacji panującej w Królestwie Polskim. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności wybuchu powstania 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Józefa Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: dyktator, Cytadela. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić najważniejsze wydarzenia powstania listopadowego. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wpływ postawy części przywódców powstania na przebieg i rezultat walk. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować stosunek różnych grup społeczeństwa polskiego do powstania. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić skutki klęski powstania listopadowego w wymiarze politycznym, gospodarczym i społecznym.

	listopadowa.	listopadowego, – omówić przebieg nocy listopadowej.			
Wielka Emigracja	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Adama Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: Wielka Emigracja. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie miejsca głównych skupisk polskich emigrantów politycznych po powstaniu listopadowym. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: wieszcz narodowy, epeja narodowa, polski mesjanizm, – przyczyny popularności idei mesjanizmu w społeczeństwie polskim, – rolę Wielkiej Emigracji jako przywódców politycznych narodu polskiego po klęsce powstania listopadowego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić sytuację uczestników powstania listopadowego po zakończeniu walk z Rosją. 	<p>Uczeń zna:</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: amnestia, emisariusz, – związki między sytuacją ziem polskich pod zaborami a tematyką literatury polskiej w I połowie XIX w. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać okoliczności narodzin Wielkiej Emigracji, – przedstawić dokonania polskich wieszczów narodowych, – wyjaśnić przyczyny sporów między stronnictwami politycznymi Wielkiej Emigracji. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Wiktora Heltmana, Szymona Konarskiego, ks. Piotra Ściegiennego, – założenia programowe najważniejszych stronnictw Wielkiej Emigracji. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyczyny klęski organizacji spiskowych działających na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić działalność organizacji spiskowych na ziemiach polskich po klęsce powstania listopadowego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec związki między działalnością Wielkiej Emigracji a ruchem spiskowym w kraju, – ocenić działalność przedstawicieli Wielkiej Emigracji.
Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: II 1846, – postać: Jakuba Szeli. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: rabacja, 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cele polityki zaborcy rosyjskiego, pruskiego i austriackiego wobec społeczeństwa polskiego po upadku powstania listopadowego, – przyczyny i charakter wystąpień chłopskich w Galicji w 1846 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem Wiosny Ludów na ziemiach polskich. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych po upadku powstania listopadowego, – opisać przebieg rabacji galicyjskiej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w zaborze pruskim po upadku powstania listopadowego, – przedstawić okoliczności wybuchu powstania krakowskiego, – przedstawić skutki powstania krakowskiego. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyczyny słabości wystąpień na ziemiach polskich w okresie Wiosny Ludów.

Powstanie styczniowe	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 22/23 I 1863, – postać: Romualda Traugutta. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: branka. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: cara Aleksandra II, – cele polityczne stronnictw „białych” i „czerwonych”. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Rząd Narodowy, tajne państwo, uwłaszczenie, – z czego wynikał bierny stosunek chłopów do powstania. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności wybuchu powstania styczniowego, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Aleksandra Wielopolskiego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rewolucja moralna, dekret o uwłaszczeniu. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego, – wyjaśnić, w jaki sposób funkcjonowało tajne państwo, – wymienić bezpośrednie skutki klęski powstania styczniowego. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1853–1856. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać przebieg powstania z uwzględnieniem specyfiki działań zbrojnych, – przedstawić problem chłopski w czasie powstania i sposoby jego rozwiązania. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać różnice między reformami uwłaszczeniowymi przeprowadzonymi w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim.
Zaborcy wobec ziem dawnej Rzeczypospolitej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cele polityki zaborców w stosunku do społeczeństwa polskiego, – metody walki Polaków z rusyfikacją i germanizacją. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: rusyfikacja. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Michała Drzymały, – przedstawicieli polskiego pozytywizmu, – główne założenia programowe polskiego pozytywizmu. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, ruch spółdzielczy, trójlojalizm. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Ottona von Bismarcka. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim po klęsce powstania styczniowego, – wskazać przejawy autonomii galicyjskiej. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zależność postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców od polityki prowadzonej przez dane państwo zaborcze. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać politykę władz zaborczych wobec społeczeństwa polskiego w zaborze rosyjskim i pruskim, – omówić reakcję Polaków na działania władz Rosji i Prus, – scharakteryzować program polskiego pozytywizmu. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić okoliczności przyznania autonomii Polakom w zaborze austriackim.
Zjednoczenie Włoch i Niemiec	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1861, 1871, – postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego, Ottona von Bismarcka. <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1859, 1866. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: wyprawa tysiąca, zjednoczenie oddolne, zjednoczenie odgórne. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Napoleona III, Wilhelma I. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „czerwone koszule”, Związek Północnoniemiecki. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec, – rolę Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec.

	<ul style="list-style-type: none"> – dlaczego Włosi dążyli do zjednoczenia. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie zjednoczone Królestwo Włoch i obszar Cesarstwa Niemieckiego, – wymienić skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla kontynentu europejskiego. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokalizować na mapie najważniejsze miejsca i obszary związane z kolejnymi etapami zjednoczenia Włoch i Niemiec. 	<p>Niemiec.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić i omówić sytuację polityczną Włoch i Niemiec po kongresie wiedeńskim, – omówić cele i etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec. 	
Wojna secesyjna	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1861–1865, – postać: Abrahama Lincolna. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rasizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna secesyjna, – przyczyny istnienia niewolnictwa w południowych stanach USA. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Roberta Lee. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: federacja, abolicjonizm. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności, w których doszło do secesji 11 stanów Południa, – wymienić najważniejsze różnice między Północą a Południem Stanów Zjednoczonych, – wymienić przyczyny wojny secesyjnej. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: jankes, taktyka spalonej ziemi, – związek między wydaniem proklamacji znoszącej niewolnictwo a przebiegiem działań zbrojnych. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację niewolników w USA, – omówić przebieg wojny secesyjnej, – porównać stosunek sił Unii i Konfederacji. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1863, 1865. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Ku Klux Klan, segregacja rasowa. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać skutki wojny secesyjnej, – omówić cele Ku Klux Klanu. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić sytuację czarnoskórych mieszkańców USA po wojnie.
Kolonializm w XIX wieku	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: kolonia, kolonializm, imperializm, rasizm. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić główne mocarstwa kolonialne, – wymienić czynniki, które umożliwiły państwom europejskim podporządkowanie sobie w XIX w. większości świata, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – metody wykorzystywane przez państwa kolonialne w celu podporządkowania sobie kolonizowanych terenów. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: polityka „pośredniego panowania”. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać cechy charakterystyczne kolonializmu od XV do XVIII w., – wymienić skutki XIX-wiecznego imperializmu. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: gubernator. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać różne formy oporu wobec kolonizatorów i wyjaśnić przyczyny niepowodzeń tych działań, – przedstawić następstwa polityczne i kulturowe ekspansji kolonialnej, – wyjaśnić przyczyny i sytuować w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: powstanie Mahdiego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić politykę imperialną Wielkiej Brytanii, – omówić i ocenić skutki polityki kolonialnej prowadzonej przez państwa europejskie. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ramy chronologiczne wojen opiumowych, – przyczyny wojen opiumowych. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: opium, wojny opiumowe. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić przebieg wojen opiumowych.

<p>Nowe idee w Europie</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Karola Marksa, Marii Skłodowskiej-Curie. Uczeń rozumie: – pojęcia: socjalizm, komunizm, marksizm, walka klas, proletariat, rewolucja socjalistyczna, powszechne prawo wyborcze, kultura masowa.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: nadprodukcja, kryzys gospodarczy, strajk, partia polityczna, feminizm, sufrażystki. Uczeń potrafi: – wymienić cele, do których dążyli robotnicy, i stosowane przez nich metody walki, – wymienić główne założenia idei socjalizmu i komunizmu, – wyjaśnić, w jaki sposób kobiety w XIX w. walczyły o prawa wyborcze.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: związek zawodowy, – wpływ przemian gospodarczych na kształtowanie się socjalizmu i komunizmu. Uczeń potrafi: – przedstawić poglądy Karola Marksa, – przedstawić nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: koncern, monopol, socjaldemokracja, ateizm, partia robotnicza. Uczeń potrafi: – przedstawić sytuację robotników do lat 80. XIX w., – omówić zmiany w położeniu robotników w XIX w., – omówić sytuację kobiet w I połowie XIX w., – omówić metody i efekty walki kobiet o zrównanie w prawach z mężczyznami.</p>	<p>Uczeń rozumie: – dlaczego okres między latami 70. XIX w. a 1914 r. był nazywany piękną epoką. Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ ideologii socjalistycznej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników, – scharakteryzować przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego.</p>
<p>Pierwsze polskie partie polityczne</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Uczeń potrafi: – przedstawić główne nurty życia politycznego pod zaborami na przełomie XIX i XX w.</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa, – główne cele narodowej demokracji, – założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego. Uczeń rozumie: – pojęcia: świadomość narodowa, nacjonalizm, endecja, realizm polityczny. Uczeń potrafi: – wyjaśnić, w jaki sposób narodowcy realizowali ideę realizmu politycznego.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: antysemityzm, egoizm narodowy. Uczeń potrafi: – scharakteryzować program polityczny Narodowej Demokracji.</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Róży Luksemburg, Feliksa Dzierżyńskiego. Uczeń potrafi: – scharakteryzować strukturę narodową ziem polskich w II połowie XIX w., – opisać formowanie się ruchu socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich, – opisać zmiany w sposobie rozumienia narodu w okresie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich,</p>	<p>Uczeń rozumie: – wpływ idei nacjonalizmu i socjalizmu na kształtowanie się polskiego ruchu politycznego. Uczeń potrafi: – dostrzec różnice między programami różnych partii socjalistycznych.</p>

Ostatnie lata pod zaborami	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 22 I 1905, 1905–1907. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: „krwawa niedziela”. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postulaty Polskiej Partii Socjalistycznej, – przyczyny rewolucji 1905 roku w Rosji i w Królestwie Polskim. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: orientacja proaustriacka, orientacja prorosyjska. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić osiągnięcia Polaków w pierwszym okresie rewolucji, – wymienić skutki rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1904–1905, – założenia programowe orientacji proaustriackiej i prorosyjskiej. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podłoże i charakter konfliktu między endecją a PPS. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, na czym polegał spór orientacyjny w społeczeństwie polskim w pierwszych latach XX w. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić przebieg rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich, – wskazać okoliczności, które doprowadziły do porażki rewolucji 1905 roku, – wskazać mocne i słabe strony rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich, – wyjaśnić okoliczności i charakter konfliktu między przedstawicielami Narodowej Demokracji a Polskiej Partii Socjalistycznej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić i ocenić dokonania Polaków w ostatnich latach zaborów.
Od „zbrojnego pokoju” do I wojny światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 28 VI 1914, 28 VII 1914, – postać: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: trójprzymierze (państwa centralne), trójporozumienie (ententa). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna manewrowa, wojna pozycyjna. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić główne przyczyny narastania konfliktów między państwami europejskimi na przełomie XIX i XX w., – wskazać na mapie państwa należące do wrogich bloków polityczno-militarnych i ich sojuszników. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: państwo militarystyczne, kocioł bałkański, wyścig zbrojeń, „zbrojny pokój”, – znaczenie określenia: „wrzenie w bałkańskim kotle”. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić przyczyny i wskazać obszary rywalizacji między państwami europejskimi, – opisać sytuację panującą na Bałkanach, – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu I wojny światowej, – scharakteryzować specyfikę działań wojennych. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: wywiad, ultimatum, propaganda, Prusy Wschodnie, – z czego wynikał entuzjazm ludności państw europejskich na wieść o wybuchu wojny. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać przygotowania państw europejskich do wybuchu wojny, – opisać postawy społeczeństw państw europejskich wobec wybuchu wojny, – opisać przebieg działań zbrojnych w 1914 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w jaki sposób propaganda kształtowała opinię społeczeństw oraz wizerunek wroga. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec elementy propagandowe w sposobie przedstawiania przeciwnika podczas I wojny światowej, – dostrzec złożoność problemu związanego z odpowiedzialnością państw europejskich za wybuch I wojny światowej.
Dwie rewolucje w Rosji	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 3 III 1917, 6/7 XI 1917, – postać: Włodzimierza 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: III 1918, – główne założenia programu politycznego Rządu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Duma, zamach stanu, aneksja. <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację polityczną i gospodarczą Rosji na początku XX w., 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rolę propagandy jako środka umożliwiającego zdobycie władzy.

	<p>Lenina. Uczeń rozumie: – pojęcia: rewolucja lutowa, bolszewicy, rewolucja październikowa, Rosja Radziecka.</p>	<p>Tymczasowego i bolszewików, – postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz pokoju brzeskiego. Uczeń rozumie: – pojęcia: Rząd Tymczasowy, rady delegatów robotniczych i żołnierskich, dwuwładza, pokój brzeski.</p>	<p>– wyjaśnić polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji, – opisać przebieg rewolucji lutowej i październikowej, – opisać bezpośrednio następstwa rewolucji październikowej.</p>	<p>– opisać działalność Włodzimierza Lenina, – wyjaśnić powody wzrostu poparcia dla bolszewików w społeczeństwie rosyjskim, – omówić politykę wewnętrzną i zewnętrzną bolszewików po przejęciu władzy w Rosji.</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ jednostki na losy państw i społeczeństw na przykładzie działalności Włodzimierza Lenina.</p>
<p>Kłęska państw centralnych</p>	<p>Uczeń zna: – daty: II 1917, IV 1917, 11 XI 1918, – okoliczności przystąpienia USA do wojny. Uczeń rozumie: – pojęcie: nieograniczona wojna podwodna.</p>	<p>Uczeń zna: – rodzaje broni zastosowane podczas walk na frontach I wojny światowej. Uczeń rozumie: – wpływ przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu. Uczeń potrafi: – wyjaśnić, co chcieli osiągnąć Niemcy, ogłaszając nieograniczoną wojnę podwodną.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: alianci, pandemia. Uczeń potrafi: – opisać stosunek Amerykanów do toczącej się w Europie wojny, – omówić sytuację panującą na froncie zachodnim w 1918 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec konsekwencje wojny wynikające z typu prowadzonych działań zbrojnych, – opisać przebieg działań zbrojnych na froncie zachodnim w 1916 r., – opisać okoliczności zakończenia I wojny światowej, – opisać kulturowe i cywilizacyjne skutki I wojny światowej.</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych, – przedstawić polityczny, kulturowy i cywilizacyjny obraz Europy po zakończeniu konfliktu.</p>
<p>O wolną Polskę</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 5 XI 1916, – postać: Józefa Hallera. Uczeń rozumie: – pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie, akt 5 listopada.</p>	<p>Uczeń zna: – daty: VIII 1914, 6 VIII 1914, I 1918, VI 1918, – postać: Woodrowa Wilsona, – treść odezwy wydanych przez dowódcztwa wojsk państw zaborczych, – treści dotyczące sprawy polskiej w orędziu Wilsona i deklaracji wersalskiej. Uczeń rozumie: – pojęcia: kryzys przysięgowy, – znaczenie aktu 5 listopada dla umiędzynarodowienia sprawy polskiej. Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: błękitna armia, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna, – znaczenie orędzia Wilsona i deklaracji wersalskiej dla sprawy polskiej. Uczeń potrafi: – wyjaśnić międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej, – omówić sytuację Polaków pod koniec 1917 r., – wyjaśnić przyczyny i przebieg kryzysu przysięgowego.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Legion Puławski. Uczeń potrafi: – scharakteryzować stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej na początku i w czasie I wojny światowej, – opisać zmiany stanowiska państw centralnych oraz Rosji i pozostałych państw ententy w stosunku do sprawy polskiej na przełomie 1916 i 1917 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić wysiłek zbrojny Polaków, – opisać działalność polityków Narodowej Demokracji we Francji.</p>

		– przedstawić polski czyn zbrojny podczas I wojny światowej.			
Europa i Ameryka po I wojnie światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: I 1918, VI 1919, – postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec, <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „wielka trójka”, traktat wersalski, ład wersalski, wielki kryzys. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, do czego dążyły zwycięskie mocarstwa po zakończeniu I wojny światowej, – wyjaśnić, czym był ład wersalski, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Davida Lloyd George’a, – cele istnienia i główne słabości Ligi Narodów, – przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego, – postanowienia układów w Rapallo i Locarno. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: obszar zdemilitaryzowany, Liga Narodów, izolacjonizm, zasada samostanowienia narodów, <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić najważniejsze powody krytyki ładu wersalskiego, – wskazać na mapie nowe państwa powstałe po I wojnie światowej, – wymienić najważniejsze przejawy i skutki wielkiego kryzysu. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1920, 1922, 1925, 1929. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: kontrybucja, krach, – skutki polityczne zawarcia układów w Rapallo i Locarno. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać działalność Ligi Narodów, – wyjaśnić, jak zmieniał się stosunek Amerykanów do spraw europejskich, – omówić sytuację gospodarczą Europy i USA po zakończeniu I wojny światowej, – wyjaśnić, jak zmieniało się międzynarodowe położenie Polski i Czechosłowacji po Locarno. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dlaczego ład wersalski był poddawany krytyce. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić przyczyny i okoliczności, w jakich doszło do podpisania porozumienia między Niemcami a ZSRR, – przedstawić okoliczności podpisania układu w Locarno, – opisać okoliczności rozpoczęcia się wielkiego kryzysu. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dlaczego między zwycięskimi państwami istniała sprzeczność interesów. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenić działalność Ligi Narodów.
Nazizm w Niemczech	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Adolfa Hitlera, – główne założenia ideologii narodowego socjalizmu. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Republika Weimarska, narodowy socjalizm (nazizm), obóz koncentracyjny, Trzecia Rzesza, Führer. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1919–1933, 1933–1945, – główne cechy państwa totalitarnego. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: NSDAP, państwo totalitarne (totalitaryzm), militarystyka, antysemityzm. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec przyczyny wzrostu popularności Hitlera w 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1933, 1938. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: <i>Mein Kampf</i>, ustawy norymberskie, noc kryształowa, – związek między sytuacją gospodarczą a radykalizacją społeczeństwa niemieckiego. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać okoliczności powstania Republiki Weimarskiej, – omówić drogę Hitlera do 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: hiperinflacja, pucz, gestapo, SA, SS. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej, – scharakteryzować sytuację gospodarczą Republiki Weimarskiej, – przedstawić okoliczności i skutki puczu monachijskiego, – omówić założenia polityki 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zinterpretować i ocenić ideologię narodowego socjalizmu (nazizmu).

		społeczeństwie niemieckim, – dostrzec zagrożenia dla demokracji na przykładzie sposobu przejścia władzy przez Hitlera w Niemczech.	władzy, – wskazać cechy niemieckiego państwa totalitarnego, – scharakteryzować politykę nazistów wobec Żydów.	Trzeciej Rzeszy i ich realizację.	
Komunizm w ZSRR	Uczeń zna: – postać: Józefa Stalina. Uczeń rozumie: – pojęcia: Armia Czerwona, łagry, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), kult jednostki, – cele polityki Stalina, – zbrodniczy charakter działalności Stalina.	Uczeń zna: – daty: 1917–1922, – dane liczbowe związane ze zbrodniczą działalnością NKWD oraz z wielką czystką. Uczeń rozumie: – pojęcia: komunizm wojenny, Nowa Polityka Ekonomiczna (NEP), centralne planowanie, uprzemysłowienie, kolektywizacja, wielki głód, NKWD, wielka czystka. Uczeń potrafi: – wyjaśnić przyczyny sukcesu komunistów w wojnie domowej, – przedstawić skutki uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa, – wymienić różne przejawy uwielbienia dla Stalina.	Uczeń zna: – daty: 1918, 1921, 1929, 1932–1933, – główne założenia komunizmu wojennego i gospodarki centralnie planowanej, – założenia polityki NEP-u. Uczeń rozumie: – pojęcia: „czerwoni”, „biali”, czerwony terror, Czeka, kułacy, – wpływ totalitaryzmu sowieckiego na każdą dziedzinę życia obywateli. Uczeń potrafi: – opisać przebieg wojny domowej w Rosji, – przedstawić okoliczności powstania ZSRR, – opisać funkcjonowanie systemu totalitarnego w ZSRR, – opisać cele i metody działania NKWD.	Uczeń zna: – stronnictwa walczące z komunistami podczas wojny domowej. Uczeń potrafi: – scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Rosji, – opisać funkcjonowanie komunizmu wojennego w Rosji, – opisać przebieg procesów uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR.	Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ totalitaryzmu na funkcjonowanie społeczeństwa oraz relacje między jego członkami, – ocenić system totalitarny w ZSRR.
Odzyskanie niepodległości	Uczeń zna: – datę: 11 XI 1918, – postać: Ignacego Paderewskiego. Uczeń rozumie: – pojęcia: Sejm Ustawodawczy, Mała konstytucja. Uczeń potrafi: – wyjaśnić, co się	Uczeń zna: – daty: 10 XI 1918, 10 II 1919, 20 II 1920, – postać: Jędrzeja Moraczewskiego, – najważniejsze postanowienia Małej konstytucji. Uczeń rozumie: – pojęcie: Rada Regencyjna, – zagrożenia wynikające	Uczeń zna: – postać: Ignacego Daszyńskiego, – ugrupowania rywalizujące o władzę na ziemiach polskich. Uczeń rozumie: – pojęcia: Polska Organizacja Wojskowa, lewica, prawica. Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności	Uczeń rozumie: – wpływ Józefa Piłsudskiego na uspokojenie sytuacji na ziemiach polskich. Uczeń potrafi: – omówić działalność rządu Jędrzeja Moraczewskiego, – dokonać charakterystyki ustroju państwa polskiego na podstawie Małej konstytucji.	Uczeń rozumie: – wpływ jednostki na losy państwa na przykładzie postaci Józefa Piłsudskiego. Uczeń potrafi: – omówić sytuację międzynarodową i jej wpływ na wydarzenia na ziemiach polskich jesienią 1918 r., – opisać działalność

	wydarzyło 11 listopada 1918 r.	z istnienia rządu Jędrzeja Moraczewskiego. Uczeń potrafi: – opisać okoliczności, w jakich doszło do odrodzenia państwa polskiego.	powołania rządu Ignacego Daszyńskiego.		ugrupowań rywalizujących o władzę na ziemiach polskich.
Walka o granice	Uczeń zna: – daty: VIII 1920, III 1921, – postać: Wojciecha Korfatego, – decyzje paryskiej konferencji pokojowej w sprawie granic Polski, Uczeń rozumie: – pojęcia: Orleńskie, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie.	Uczeń zna: – główne założenia koncepcji federacyjnej i inkorporacyjnej granic państwa polskiego, – wyniki plebiscytu w sprawie przynależności terytorialnej Śląska, – przyczyny powstań śląskich. Uczeń rozumie: – pojęcia: koncepcja federacyjna, koncepcja inkorporacyjna, wolne miasto, plebiscyt, – przyczyny korzystnego dla Niemców wyniku plebiscytu, – wpływ trzeciego powstania śląskiego na ostateczny kształt granicy polsko-niemieckiej na Śląsku. Uczeń potrafi: – wskazać na mapie decyzje terytorialne konferencji pokojowej w sprawie granic Polski, – przedstawić decyzje alianckiej komisji plebiscytowej w sprawie Śląska.	Uczeń zna: – wyniki plebiscytu na Warmii i Mazurach. Uczeń rozumie: – przyczyny utraty przez Polskę Zaolzia oraz wyników plebiscytu na Warmii i Mazurach. Uczeń potrafi: – opisać przebieg walk na obszarze Galicji w listopadzie 1918 r., – dostrzec tragizm walk prowadzonych o Lwów, – omówić przyczyny i przebieg powstania wielkopolskiego, – opisać okoliczności, w jakich doszło do utraty przez Polskę Zaolzia.	Uczeń rozumie: – trudności wynikające z realizacji zasady samostanowienia narodów na obszarze Ukrainy, Uczeń potrafi: – omówić stosunek państw zachodnich do granic polskich, – omówić przebieg powstań śląskich, – wyjaśnić, z czego wynikały negatywne relacje między Polską a Niemcami i Czechosłowacją.	Uczeń potrafi: – dostrzec konflikt interesów między oczekiwaniami Polaków dotyczącymi granic państwa polskiego a dążeniami narodów sąsiednich.
Wojna polsko-radziecka	Uczeń zna: – daty: 13–16 VIII 1920, III 1921, – postanowienia pokoju ryskiego.	Uczeń rozumie: – pojęcie: bunt generała Żeligowskiego, – znaczenie Bitwy Warszawskiej dla ocalenia	Uczeń zna: – postacie: Symona Petlury, Lucjana Żeligowskiego. Uczeń rozumie: – pojęcia: Rada Obrony	Uczeń potrafi: – opisać przebieg wyprawy kijowskiej, – omówić przebieg radzieckiej ofensywy w 1920	Uczeń rozumie: – jakie czynniki zdecydowały o sukcesie koncepcji inkorporacyjnej, – związek między zmianą

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą, pokój ryski. 	<p>państwowości polskiej.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić przebieg i skutki Bitwy Warszawskiej, – wyjaśnić przyczyny buntu gen. Żeligowskiego, – wskazać na mapie ostateczne granice II Rzeczypospolitej, – wymienić państwa sąsiednie będące wrogami i przyjaciółmi Polski. 	<p>Państwa.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację panującą na Ukrainie w 1919 r., – wyjaśnić przyczyny i okoliczności wybuchu wojny między Polską a Rosją Radziecką. 	<p>r.,</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec zagrożenie dla państwowości polskiej wynikające z ofensywy Armii Czerwonej, – omówić okoliczności zakończenia wojny polsko-radzieckiej. 	<p>relacji z Ukrainą a przebiegiem walk między Polakami a Armią Czerwoną,</p> <ul style="list-style-type: none"> – na czym polegały plany polityczne komunistycznych władz radzieckich. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec zagrożenia dla państwa polskiego powstałe w trakcie formowania się jego granic.
Rzeczpospolita Polska	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 17 III 1921, 16 XII 1922, – postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, – główne założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl konstytucji marcowej. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – najważniejsze dane statystyczne dotyczące II Rzeczypospolitej, – prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji marcowej. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: państwo wielonarodowe, Konstytucja marcowa, republika parlamentarna. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę miały walki prowadzone na ziemiach polskich w latach 1914–1921. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 9 XII 1922. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: traktat o ochronie mniejszości narodowych. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować strukturę narodowościową i społeczną II Rzeczypospolitej, – opisać okoliczności zamachu na prezydenta II Rzeczypospolitej – wskazać mocne i słabe strony ustroju II Rzeczypospolitej w myśl postanowień Konstytucji marcowej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich, – scharakteryzować główne postanowienia Konstytucji marcowej i omówić wprowadzony przez nią ustrój państwa, – opisać okoliczności wyboru pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec zagrożenia dla integralności państwa wynikające z wielonarodowości społeczeństwa II Rzeczypospolitej.
Pod rządami sanacji	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 12–14 V 1926, 1935, – postać: Ignacego Mościckiego, – przyczyny niezadowolenia ludności z sytuacji panującej w państwie polskim, <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: sejmokracja, zamach majowy, 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Józefa Becka, – obozy polityczne walczące o władzę po śmierci Józefa Piłsudskiego, – główne założenia ustrojowe Rzeczypospolitej w myśl Konstytucji kwietniowej. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie: Pierwszy Marszałek 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postać: Edwarda Rydza-Śmigłego, – okoliczności, które poprzedziły zamach majowy w Polsce. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: nowela sierpniowa, BBWR, proces brzeski, – argumenty, które skłoniły 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bilans ofiar starć podczas walk między stroną rządową a oddziałami wiernymi Piłsudskiemu. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyczyny uchwalenia noweli sierpniowej oraz utworzenia Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenić system autorytarny w Polsce, – ocenić postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego dokonania, – porównać autorytarny sposób rządzenia z demokratycznym i totalitarnym.

	<p>autorytaryzm, sanacja, Konstytucja kwietniowa.</p>	<p>Polski. Uczeń potrafi: – omówić przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego, – wymienić grupy popierające zamach majowy i sprzeciwiające się mu.</p>	<p>Piłsudskiego do przeprowadzenia zamachu majowego. Uczeń potrafi: – opisać stosunek rządów sanacji do opozycji, – opisać ustrój Rzeczypospolitej na podstawie Konstytucji kwietniowej.</p>	<p>(BBWR). Uczeń potrafi: – opisać sytuację panującą w państwie polskim do 1925 r., – scharakteryzować ustrój autorytarny, – opisać rządy sanacji, – opisać sytuację w obozie sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego.</p>	
<p>Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej</p>	<p>Uczeń zna: – sąsiadów II Rzeczypospolitej, Uczeń rozumie: – pojęcia: układ w Rapallo, układ w Locarno, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o nieagresji, polityka równowagi. Uczeń potrafi: – wskazać na mapie II Rzeczypospolitą i jej sąsiadów.</p>	<p>Uczeń zna: – postanowienia układów w Rapallo i Locarno, – postanowienia paktu o nieagresji z ZSRR. Uczeń rozumie: – pojęcie: wojna celna, – z czego wynikało niekorzystne położenie geopolityczne państwa polskiego w okresie międzywojennym. Uczeń potrafi: – wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny celnej z Niemcami, – wyjaśnić, w jakim celu obóz sanacji prowadził politykę równowagi.</p>	<p>Uczeń rozumie: – jaki wpływ na międzynarodową pozycję Polski miały układy w Rapallo i Locarno, – z czego wynikała pozorna poprawa położenia międzynarodowego Polski po dojściu Hitlera do władzy w Niemczech. Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności podpisania układów w Rapallo i Locarno, – opisać przebieg i wymienić skutki wojny celnej z Niemcami.</p>	<p>Uczeń zna: – daty: III 1938, 2 X 1938. Uczeń rozumie: – z czego wynikała niechęć Piłsudskiego do zbiorowych układów bezpieczeństwa. Uczeń potrafi: – omówić stosunki dyplomatyczne Polski z sąsiadami oraz z Francją, – opisać politykę zagraniczną obozu sanacji, – podać przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy i wyjaśnić ich wpływ na polską politykę.</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec związek między agresywną polityką Hitlera a realizacją celów dyplomacji polskiej, – ocenić politykę prowadzoną przez II Rzeczypospolitą w 1938 r.</p>
<p>Problemy gospodarcze i narodowościowe</p>	<p>Uczeń zna: – postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego, – główne mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczypospolitą oraz ich liczebność. Uczeń potrafi: – wskazać na mapie Gdynię i położenie</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1922. Uczeń rozumie: – pojęcia: magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP), – przyczyny trudności gospodarczych państwa polskiego. Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN). Uczeń potrafi: – opisać przebieg procesu powstawania miasta i portu, – omówić przebieg i skutki wielkiego kryzysu na ziemiach polskich,</p>	<p>Uczeń rozumie: – dlaczego przebieg wielkiego kryzysu był na ziemiach polskich dotkliwszy niż w innych krajach. Uczeń potrafi: – opisać sytuację gospodarczą Polski w latach 1926–1929, – wyjaśnić, jaki wpływ na</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ istnienia portu w Gdyni i magistrali węglowej na sytuację gospodarczą państwa polskiego, – omówić i ocenić politykę narodowościową władz II Rzeczypospolitej z punktu widzenia mniejszości</p>

	Centralnego Okręgu Przemysłowego.	– wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o budowie portu w Gdyni.	– przedstawić działalność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w Polsce.	gospodarkę polską miała budowa COP-u.	ukraińskiej i żydowskiej.
Nauka i kultura II Rzeczypospolitej	Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ radia na życie mieszkańców Polski międzywojennej, – przedstawić stosunek mieszkańców II Rzeczypospolitej do sportu.	Uczeń potrafi: – opisać rozwój kina w Polsce w okresie międzywojennym.	Uczeń zna: – postacie: Józefa Kostrzewskiego, Eugeniusza Romera, braci Lumière. Uczeń rozumie: – pojęcie: szkoła lwowsko-warszawska. Uczeń potrafi: – przedstawić dokonania wybitnych polskich naukowców.	Uczeń zna: – przedstawicieli polskiej literatury, sztuki, polskich aktorów i sportowców okresu międzywojennego. Uczeń potrafi: – omówić działalność szkoły lwowsko-warszawskiej, – omówić dokonania polskich twórców sztuki okresu międzywojennego, – omówić dokonania polskich sportowców w okresie międzywojennym.	Uczeń potrafi: – omówić osiągnięcia polskiej literatury okresu międzywojennego.
Japońska ekspansja	Uczeń rozumie: – pojęcie: okres Meiji. Uczeń potrafi: – wskazać na mapie terytoria opanowane przez Japonię i od niej uzależnione.	Uczeń zna: – cel polityki zagranicznej Japonii na przełomie XIX i XX w. Uczeń potrafi: – wskazać korzyści odniesione przez Japonię w wyniku wojen, w których uczestniczyło to państwo, – wymienić przyczyny ekspansji Japonii w latach 30. XX w.	Uczeń rozumie: – pojęcia: izolacja, traktaty nierównoprawne, samuraj, militarizm, – związek między zawarciem traktatów nierównoprawnych a początkiem reform w Japonii. Uczeń potrafi: – omówić reformy przeprowadzone przez władze Japonii w okresie Meiji, – omówić politykę zagraniczną Japonii na przełomie XIX i XX w.	Uczeń zna: – postać: Czang Kaj-szeka. Uczeń rozumie: – pojęcia: Republika Chińska, Mandżukuo. Uczeń potrafi: – opisać sytuację Japonii do połowy XIX w., – omówić sytuację panującą w Chinach w XIX w., – dostrzec podobieństwa i różnice w położeniu Chin i Japonii w XIX w., – wyjaśnić, jaki wpływ na sytuację Chin miał sprzeciw władz wobec reform państwa, – omówić japońską agresję w Chinach w latach 30. XX w.	Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności wybuchu rewolucji w 1911 r., – omówić sytuację panującą w Chinach po 1911 r., – ocenić politykę Japonii prowadzoną w latach 30. XX w.

<p>Włochy i Hiszpania</p>	<p>Uczeń zna: – postacie: Benito Mussoliniego, generała Francisca Franco. Uczeń rozumie: – zagrożenia, jakie niósł ze sobą faszyzm.</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1922, 1936–1939. Uczeń rozumie: – pojęcia: faszyzm, marsz na Rzym, <i>duce</i>, ustroj totalitarny (totalitaryzm), wojna domowa, – przyczyny sukcesu Mussoliniego. Uczeń potrafi: – wyjaśnić, z czego wynikało poparcie dla faszyzmu w Europie, – wskazać na mapie kolonie włoskie oraz zasięg Włoskiej Afryki Wschodniej.</p>	<p>Uczeń zna: – grupy wchodzące w skład zwalczających się obozów w czasie wojny domowej w Hiszpanii. Uczeń rozumie: – pojęcie: konkordat. Uczeń potrafi: – omówić sytuację panującą we Włoszech po I wojnie światowej, – przedstawić okoliczności przejęcia władzy we Włoszech przez faszystów, – omówić przyczyny wybuchu, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii, – przedstawić okoliczności wybuchu wojny w Hiszpanii.</p>	<p>Uczeń rozumie: – przyczyny włoskiej ekspansji w Afryce, – znaczenie wojny domowej w Hiszpanii jako wstępu do II wojny światowej. Uczeń potrafi: – opisać politykę Włoch przed wybuchem I wojny światowej i w jej trakcie, – scharakteryzować funkcjonowanie systemu totalitarnego na przykładzie Włoch, – omówić przebieg wojny włosko-etiopskiej, – opisać reakcję Europy na politykę zagraniczną Włoch.</p>	<p>Uczeń potrafi: – wskazać cele udziału w hiszpańskiej wojnie domowej wojsk Trzeciej Rzeszy i faszystowskich Włoch oraz cele udziału ZSRR, – opisać reakcję demokracji europejskich na wojnę domową w Hiszpanii.</p>
<p>Marsz ku wojnie</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 23 VIII 1939, 25 VIII 1939, – postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa, – państwa będące sojusznikami Trzeciej Rzeszy, – żądania Hitlera wobec Polski, – postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow. Uczeń rozumie: – pojęcia: <i>Anschluss</i>, układ monachijski, pakt Ribbentrop–Mołotow.</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1935–1939, 1937, III 1938, IX 1938, – decyzję układu monachijskiego. Uczeń rozumie: – przyczyny prowadzenia przez państwa zachodnie polityki ustępstw. Uczeń potrafi: – przedstawić reakcję państw zachodnich na agresję Hitlera wobec Czechosłowacji, – przedstawić cele polityki Hitlera, – wymienić państwa uczestniczące w konferencji w Monachium.</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1936, X 1938, III 1939, IV 1939, – postać: Neville'a Chamberlaina. Uczeń rozumie: – pojęcia: remilitaryzacja Nadrenii, oś Berlin–Rzym–Tokio. Uczeń potrafi: – omówić kroki podejmowane przez władze Trzeciej Rzeszy w celu zniesienia „dyktatu” wersalskiego, – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do <i>Anschlussu</i> Austrii.</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: pakt antykominternowski, Wehrmacht, – związek między podpisaniem paktu o nieagresji między Trzecią Rzeszą i ZSRR a wybuchem II wojny światowej. Uczeń potrafi: – wymienić etapy formowania się państw osi, – wyjaśnić okoliczności konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją o okręg sudecki, – omówić relacje między Polską a Niemcami w pierwszych miesiącach 1939 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić stanowisko rządu polskiego wobec żądań Hitlera.</p>

Opracowała
Marta Lisak